Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0139

Rinkos stabilumo rezervo taikymas pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams

2026 m. balandžio 29 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo dėl rinkos stabilumo rezervo taikymo pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams iš dalies keičiamas Sprendimas (ES) 2015/1814 (COM(2025)0738 – C10-0320/2025 – 2025/0380(COD))[1]

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

[1] Klausimas buvo grąžintas atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos pagal Darbo tvarkos taisyklių 60 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą (A10-0098/2026).

Pakeitimas 1
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(1a) 2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose patvirtinamas tikslas ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungą, atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus;

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl sprendimo
3 konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(3) atsižvelgiant į naujausią informaciją, atlikta numatomo rezervo veikimo analizė rodo, kad tiksliniai kai kurių parametrų daliniai pakeitimai padėtų pagerinti rinkos nuspėjamumą ir kainų pokyčių stabilumą pirmaisiais naujosios sistemos taikymo metais;	(3) atsižvelgiant į naujausią informaciją, atlikta numatomo rezervo veikimo analizė rodo, kad tiksliniai kai kurių parametrų daliniai pakeitimai padėtų pagerinti rinkos nuspėjamumą ir kainų pokyčių stabilumą pirmaisiais naujosios sistemos taikymo metais. ***Siekiant, kad daliniai pakeitimai netrukdytų Sąjungos dekarbonizacijos pastangoms, valstybės narės turi imtis tolesnių veiksmų. Europos Centrinio Banko duomenimis, žaliosios investicijos Sąjungoje tebėra mažesnės nei reikia 2030 m. dekarbonizacijos tikslui pasiekti. Todėl valstybės narės turi atidžiai stebėti žaliojo finansavimo trūkumo riziką;***

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl sprendimo
3 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(3a) pastatų, kelių transporto ir papildomiems sektoriams skirta apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema turi būti įgyvendinama kartu su papildomomis dekarbonizacijos priemonėmis, kurios yra veiksmingiausia priemonė padėti namų ūkiams mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir taip sušvelninti ATLPS 2 poveikį vartotojams, atsižvelgiant į tai, kad pastatams ir kelių transportui skirto kuro paklausa trumpuoju laikotarpiu išlieka iš esmės neelastinga. Valstybės narės privalo apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas naudoti Direktyvos 2003/87/EB 30d straipsnio 6 dalyje nustatytais tikslais, pirmenybę teikdamos veiklai, kuri gali padėti spręsti apyvartinių taršos leidimų prekybos pagal ATLPS 2 socialinius aspektus. Todėl būtų tikslinga, kad valstybės narės pajamas, gautas aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus iš rezervo, naudotų savo socialiniams klimato planams papildyti. Taip pat svarbu, kad Komisija papildytų savo galutinių atnaujintų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų analizę, nustatydama kiekvienos valstybės narės sektorių dekarbonizacijos priemones ir geresnį ATLPS pajamų panaudojimą, kas galėtų padėti sumažinti ATLPS 2 leidimų paklausą. Taip pat svarbu stiprinti EIB

	išankstinio finansavimo priemonę ir apsvarstyti papildomas priemones Socialinio klimato fondo biudžetui padidinti, siekiant užtikrinti, kad finansinė parama namų ūkiams būtų teikiama laiku ir tokio dydžio, kuris atspindėtų ATLPS 2 kainų raidą. Būtina, kad Komisija apsvarstytų galimybę pratęsti Socialinio klimato fondo trukmę.

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl sprendimo
4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(4) siekiant padidinti ilgalaikį rinkos nuspėjamumą, į rezervą įtraukti apyvartiniai taršos leidimai, kurie skirti pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams ir kurie nebuvo išleisti iš rezervo, turėtų galioti ir ***po 2030*** m. gruodžio 31 d.;	(4) siekiant padidinti ilgalaikį rinkos nuspėjamumą, į rezervą įtraukti apyvartiniai taršos leidimai, kurie skirti pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams ir kurie nebuvo išleisti iš rezervo, turėtų galioti ***iki 2033 m. gruodžio 31 d.*** ir ***dalinai – iki 2035*** m. gruodžio 31 d. ***Per ketverius metus nuo ATLPS 2 veikimo pradžios Komisija turėtų atlikti poveikio vertinimą, įskaitant paskirstomojo poveikio vertinimą, ir likusių rezerve apyvartinių taršos leidimų poveikio aplinkai, socialinio ir ekonominio poveikio vertinimą;***

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl sprendimo
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(6) siekiant toliau gerinti jo	(6) siekiant toliau gerinti jo

pajėgumą reaguoti į nepagrįstus kainų svyravimus ir padidinti rinkos nuspėjamumą, turėtų būti atidžiai sustiprintas mechanizmas, skirtas kainų stabilumui didinti per pirmuosius trejus pastatų, kelių transporto ir papildomų sektorių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos metus. Tai galėtų apimti didesnio apyvartinių taršos leidimų kiekio išleidimą į rinką. Jei per tą patį 12 mėnesių laikotarpį priemonė taikoma du kartus, papildomas išleidimas turėtų įvykti du kartus;	pajėgumą reaguoti į nepagrįstus kainų svyravimus ir padidinti rinkos nuspėjamumą, turėtų būti atidžiai sustiprintas mechanizmas, skirtas kainų stabilumui didinti per pirmuosius trejus pastatų, kelių transporto ir papildomų sektorių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos metus. Tai galėtų apimti ***neatidėliotiną*** didesnio apyvartinių taršos leidimų kiekio išleidimą į rinką. Jei per tą patį 12 mėnesių laikotarpį priemonė taikoma du kartus, papildomas išleidimas turėtų įvykti du kartus;

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl sprendimo
6 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(6a) pernelyg dideli pastatų, kelių transporto ir papildomų sektorių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos kainų lygiai vis dar galėtų daryti neproporcingą poveikį pažeidžiamiems namų ūkiams, o pernelyg dideli kainų svyravimai gali pasireikšti ne tik du kartus per metus. Atliekant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB peržiūrą, labai svarbu apsvarstyti tolesnes socialines apsaugos priemones ir gali būti tikslinga, kad Komisija apsvarstytų griežtesnes kainų ribojimo priemones, kad būtų užtikrintas kainų stabilumas ilguoju laikotarpiu. Atsižvelgdama į tai Komisija galėtų apsvarstyti įvairias pasirinkimo galimybes, pavyzdžiui, sustiprinti ir po

2029 m. gruodžio 31 d. pratęsti 2026 m. kainomis nustatytos 45 EUR viršutinės ribos pernelyg didelio kainų didėjimo mechanizmą ir atitinkamai pritaikyti rinkos stabilumo rezervą, įskaitant apyvartinių taršos leidimų išleidimo dažnumą ir apimtį bei rezervo dydį, prireikus įvertinant galimybę leisti valstybėms narėms laikinai netaikyti sistemos gyvenamiesiems pastatams pagal nukrypti leidžiančią nuostatą, jei jos įrodo, kad gali pasiekti pastangų pasidalijimo tikslus nustatydamos kitas priemones, ir su sąlyga, kad jos į nacionalinę teisę perkėlė Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1275, užtikrindamos galimybę naudoti apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamas tiesioginei paramai, pavyzdžiui, klimato srities dividendams, nereikalaujant įrodyti teigiamo poveikio aplinkai, arba nustatydamos kitas priemones, kuriomis būtų kuo labiau sumažintos pažeidžiamiems namų ūkiams perkeliamos išlaidos. Iki 2027 m. kovo 1 d. Komisija turi tinkamai įvertinti pasirinkimo galimybių socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, kartu užtikrindama, kad nebūtų trukdoma siekti Sąjungos klimato srities tikslų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119, įgyvendinimo;

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl sprendimo

6 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(6b) atlikus šiame iš dalies keičiančiame sprendime numatytą rinkos stabilumo rezervo peržiūrą, būtų tikslinga, kad Komisija atliktų pastatų, kelių transporto ir papildomų sektorių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos poveikio vertinimą, kad įvertintų jos socialinį poveikį ir poveikį siekiant klimato srities tikslų, taip pat įvertintų, kaip pasiskirsto pažeidžiamų namų ūkių, kuriems iki tos datos buvo teikiama parama iš Socialinio klimato fondo ir EIB telkimo pradiniame etape priemonės, skaičius, įskaitant, kai įmanoma, suskirstymą pagal geografinės teritorijos tipą, pajamų pasiskirstymą ir lytį, o tam taip pat reikia apsvarstyti papildomas priemones, kuriomis būtų užtikrintas ATLPS 2 aplinkosauginis naudingumas ir socialinis teisingumas;

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 straipsnio 1 pastraipos 1 punktas
Sprendimas (ES) 2015/1814
1a straipsnis – 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
1) 3 dalies antras sakinys išbraukiamas;	1) 3 dalies antras sakinys keičiamas taip: ***„Nuo 2034 m. sausio 1 d. 50 proc. toje pastraipoje nurodytų apyvartinių taršos leidimų, kurie nebuvo išleisti iš rezervo, nebegalioja. Nuo***

	2036 m. sausio 1 d. likę toje pastraipoje nurodyti apyvartiniai taršos leidimai, kurie nebuvo išleisti iš rezervo, nebegalioja.“;

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 straipsnio 1 pastraipos 4 a punktas (naujas)
Sprendimas (ES) 2015/1814
1a straipsnis – 7 dalis

Dabartinis tekstas	*Pakeitimas*
	(4a) 7 dalies antras sakinys pakeičiamas taip:
Skaičius, kuris turi būti perduotas iš rezervo, tolygiai paskirstomas trijų mėnesių laikotarpyje, pradedant ne vėliau kaip per ***du mėnesius*** nuo tos dienos, kai Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbiama, kad įvykdytos sąlygos pagal Direktyvos 2003/87/EB 30h straipsnio 8 dalį.	***„Skaičius***, kuris turi būti perduotas iš rezervo, tolygiai paskirstomas trijų mėnesių laikotarpyje, pradedant ne vėliau kaip per ***30 dienų*** nuo tos dienos, kai Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbiama, kad įvykdytos sąlygos pagal Direktyvos 2003/87/EB 30h straipsnio 8 dalį.***“.***

(32015D1814)

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 a straipsnis (naujas)
Sprendimas (ES) 2015/1814
3 straipsnis – 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	1a straipsnis
	Sprendimo (ES) 2015/1814 3 straipsnis papildomas šia dalimi:
	„Per ketverius metus nuo pastatų, kelių transporto ir papildomų sektorių

apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos veikimo pradžios, nustatytos Direktyvos 2003/87/EB IVa skyriuje, Komisija atlieka poveikio vertinimą, įskaitant paskirstomojo poveikio vertinimą, ir likusių rezerve pagal šio sprendimo 1a straipsnį esančių apyvartinių taršos leidimų poveikio aplinkai, socialinio ir ekonominio poveikio vertinimą ir nustato, ar tikslinga apyvartinius taršos leidimus iš dalies arba visiškai pripažinti negaliojančiais. Prireikus prie vertinimo gali būti pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“.